

Organizačný poriadok súťaže OLYMPIÁDA ĽUDSKÝCH PRÁV

Tento organizačný poriadok (ďalej „OP“) je vypracovaný v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 23/2017 o súťažiach.

Čl. 1

Charakteristika súťaže a jej poslanie

OLP je dobrovoľnou, záujmovou činnosťou žiáčok a žiakov stredných škôl, ktorá priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom. OLP je založená na systematickej práci so žiačkami a žiakmi a organizuje sa každý školský rok ako postupová súťaž.

Charakter, poslanie, ciele, partnerstvá, obsah a formy realizácie OLP priamo súvisia s vnútroštátnymi a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky (ďalej „SR“) ako členskej krajiny Organizácie Spojených národov (ďalej „OSN“), Rady Európy (ďalej „RE“), Európskej únie (ďalej „EÚ“), Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej „OBSE“) a iných organizácií. OLP prostredníctvom súťaže ako aj sprievodnými aktivitami reflektuje programy uvedených organizácií zamerané na budovanie a posilňovanie demokracie ako kultúry mieru a ľudských práv a rozvíja ich v prostredí SR.

Vyhlasovateľom súťaže je Ministerstvo školstva, vedy, výchovy a športu SR (ďalej „MŠVVaŠ SR“), odbornými spolugestormi súťaže (ďalej „spolugestori“) sú Celoštátna komisia OLP (ďalej „CK OLP“), OLYMP, o. z., UNESCO katedra pre výchovu k ľudským právam Univerzity Komenského, Katedra politológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku, o. z. Spoluorganizátormi súťaže sú Národný inštitút vzdelávania a mládeže (ďalej „NIVaM“) a odborní spolugestori.

OLP je špecifickou olympiádou, pretože

- problematika, ktorej sa venuje, je medzipredmetová a nadpredmetová;
- právo poznať ľudské práva prináleží všetkým ľuďom, čo ovplyvňuje prístup k súťaži, podmienky, štruktúru, riadenie, organizáciu a zabezpečenie súťaže;
- sa vzťahuje k cieľovým skupinám s ohľadom na ich celoživotné funkcie, nielen tie, ktoré sa viažu k stredoškolskému stupňu prípravy na život;
- stavia na širokých partnerstvách potrebných pre dosahovanie svojho poslania ako celospoločenského záujmu, a preto spája štátnu správu, samosprávu, akadémiu, mimovládny sektor a iných partnerov;
- požíva uznanie kľúčových medzinárodných organizácií, OSN/UNESCO, RE, EÚ/FRA (Agentúry pre Základné práva EÚ).

Poslaním OLP je:

- sprostredkovať stredoškolskej mládeži celú škálu dispozícií (vedomostí, zručností, postojov) potrebných na poznanie a pochopenie podstaty a významu demokracie v jej vnútroštátnom, európskom a svetovom kontexte a aktívny prístup k jej realizácii, kultivácii a obrane;
- prehlbovať vzťah stredoškolskej mládeže k vyučovacím predmetom (najmä občianskej náuke, dejepisu, etickej výchove) a medzipredmetovým resp. nadpredmetovým témam (mier, demokracia, ľudské práva);
- upevňovať v prostredí stredoškolskej mládeže základné demokratické piliere so zvláštnym zreteľom na formovanie zodpovedného demokratického občianstva, ochranu a podporu ľudských práv a tým na prevenciu nedemokratických a antidemokratických foriem prejavov a správania (rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, násilného extrémizmu a radikalizmu);
- viesť stredoškolskú mládež k sebvzdelávaniu, samostatnej a pravidelnej tvorivej činnosti, rozvoju bádateľských a výskumných schopností, motivovať ju k zmysluplnému využívaniu voľného času, rozvíjať jej spoločenskovednú erudíciu, sociálny cit a empatiu;
- posilňovať schopnosť a zmysel mládeže pre individuálne aj kolektívne výkony, súťaživosť aj spoluprácu;
- pripravovať mladých ľudí na zvládanie osobných, občianskych a spoločenských rolí v čoraz komplexnejšom a globalizovanom svete;
- prispievať k príprave budúcich odborníkov a odborníkov v oblasti verejnej politiky, akadémie a mimovládneho sektora, rozvíjať ich predpoklady a talent pre osobnostno-občianske a odbornoprofesijné kompetencie;
- podporovať demokratickú kultiváciu a humanizáciu celej školy a celého výchovno-vzdelávacieho procesu;
- umožniť stredoškolským a iným žiačkam, žiakom, učiteľkám a učiteľom účasť na vzdelávacích a iných odborných podujatiach, ktoré OLP organizuje v spolupráci s partnermi ako dôležitú súčasť súťažných aktivít a prispieť tak k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Čl. 2

Štruktúra súťaže

(1) OLP sa organizuje pre žiačky a žiakov stredných škôl.

(2) Súťaž sa koná v cykle školských, krajských a celoštátnych kôl. Školských kôl sa zúčastňujú všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia o ne záujem. Krajských kôl sa zúčastňujú žiačky a žiaci, ktorí sa umiestnili na prvom mieste v školských kolách, prípadne na druhom mieste podľa odporúčenia školy a rozhodnutia predsedu alebo predsedníčky krajskej komisie OLP (ďalej „KK OLP“). Ak škola neorganizuje školské kolo a žiak/žiačka má individuálny záujem o účasť na krajskom kole, môže sa o súťaž uchádzať prostredníctvom školou potvrdeného individuálneho prihlásenia. Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola 8 najúspešnejších súťažiacich. V prípade rovnosti bodov rozhodne o postupujúcich príslušná porota/príslušné poroty podľa stanovených kritérií. O aktuálnych

podmienkach súťaže informujú propozície (metodicko-organizačné pokyny) príslušného ročníka OLP (ďalej „propozície“).

(3) Súťaž spravidla pozostáva z písomnej a ústnej časti na úrovni školských a krajských kôl a z ústnych častí na celoštátnom kole. O podrobnostiach informujú propozície príslušného ročníka OLP.

(4) Termíny jednotlivých súťažných kôl sú stanovené v propozíciách príslušného ročníka OLP a termínovníku súťaží.

Čl. 3

Súťažné kolá

3.1 Školské kolo

(1) Školské kolo OLP vyhlasuje riaditeľ/riaditeľka školy, odborne a organizačne ho zabezpečuje školská komisia OLP alebo komisia spoločensko-vedných predmetov alebo koordinátor/koordinátorka ľudských práv (ďalej „poverený subjekt“).

(2) Úlohou povereného subjektu je propagovať OLP medzi žiačkami a žiakmi, usmerňovať ich, odporúčať im vhodnú literatúru a poskytovať im odbornú podporu.

(3) Poverený subjekt postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a propozíciami príslušného ročníka OLP.

(4) Hranicu úspešnosti stanovujú propozície príslušného ročníka OLP. Úroveň výkonov súťažiacich hodnotí porota, ktorá na základe dosiahnutých výsledkov určí poradie. Poverený subjekt oboznámi súťažiacich a súťažiacich s výsledkami súťaže.

(5) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať poverenému subjektu bezprostredne po vyhlásení výsledkov školského kola.

(6) Poverený subjekt zapíše výsledky súťaže do modulu *Súťaže* v časti *Priebeh súťaže* v elektronickom školskom systéme EduPage (ďalej „EduPage“) a vyhodnotenie súťaže postúpi elektronickou poštou predsedníčke/predsedi krajskej komisie OLP (termíny úkonov sú súčasťou propozícií príslušného ročníka OLP).

3.2 Krajské kolo

(1) Krajského kola OLP sa zúčastňujú žiačky a žiaci podľa čl. 2, ods. 2 tohto OP.

(2) Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré na základe návrhu predsedníčky/predsedu KK OLP poverí príslušný Regionálny úrad školskej správy (ďalej „RÚŠS“). Poverená škola alebo školské zariadenie pozve súťažiacich a súťažiacich do krajského kola najneskôr 10 dní pred jeho uskutočnením.

(3) Hranicu úspešnosti stanovujú propozície príslušného ročníka OLP. Súťažiacich a súťažiacich hodnotí krajská porota/krajské poroty po menovaní RÚŠS na základe návrhu predsedníčky/predsedu KK OLP. Predsedníčka/predseda KK OLP navrhne počet porôt podľa potrieb súťaže a možností organizátora. Súťaž prebieha a poroty pracujú v súlade s OP OLP a propozíciami príslušného ročníka OLP.

(4) Na základe podkladov poroty/porôt zostaví predseda/predsedička KK OLP poradie a v súlade s čl. 2., ods. 2 tohto OP OLP vyhlási mená súťažiacich, ktorí postúpia do

celoštátneho kola. Podmienkou postupu do celoštátneho kola je vypracovanie písomnej práce na jednu z tém, ktoré stanovuje OLP v spolupráci s partnermi/garantmi tém. Pokyny k napísaniu a zaslaniu prác obsahujú propozície príslušného ročníka OLP.

(5) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke KK OLP priebežne alebo do 30 minút po vyhlásení výsledkov krajského kola. Predseda/predsedníčka komisie na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.

(6) Predseda/predsedníčka KK OLP zapíše výsledky (body) do EduPage; vyhodnotenie priebehu a úrovne krajského kola postúpi elektronickou poštou príslušnému RÚŠS; správu o priebehu výsledkoch krajského kola podľa stanovenej formy postúpi spolu s písomnými prácami súťažiacich predsedníčke/predsedovi CK OLP (bližšie koordináty uvádzajú propozície príslušného ročníka OLP).

3.3 Celoštátne kolo

(1) Celoštátneho kola sa zúčastňujú žiačky a žiaci, ktorí sa umiestnili v 8 krajských kolách na prvých ôsmych miestach. Spolu súťaží 64 žiačok a žiakov.

(2) Celoštátne kolo OLP zabezpečuje po odbornou-obsahovej stránke CK OLP a odborní partneri, po organizačnej stránke CK OLP, OLYMP, o. z. a organizácia poverená MŠVVaŠ SR a partneri.

(3) Priebeh spravidla 3-dňovej súťaže, hodnotenie súťažiacich a hranicu úspešnosti stanovujú propozície príslušného ročníka OLP a súťažný poriadok celoštátneho kola OLP.

(4) Predseda/predsedníčka CK OLP vymenúva najmenej trojčlenné postupové poroty a najmenej trojčlennú finálovú porotu.

(5) Finálová porota stanovuje výsledné poradie súťažiacich. Predseda/predsedníčka CK OLP výsledky vyhlasuje a udeľuje diplomy za 1., 2. a 3. miesto v celoštátnom kole, od 4. po 12. miesto finalistke/finalistovi celoštátneho kola, od 13. po 64. úspešnej riešiteľke/úspešnému riešiteľovi celoštátneho kola.

(6) Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke CK OLP na mieste konania súťaže priebežne, najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola. Predseda/predsedníčka CK OLP spravidla na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.

(7) Súčasťou súťažného celoštátneho kola je spravidla bohatý sprievodný odborný program za účasti kľúčových domácich a zahraničných spolugestorov, partnerov, renomovaných domácich a zahraničných odborníkov a odborníkov. Organizátor podľa svojich možností pozýva na celoštátne kolo okrem súťažiacich aj pedagogický sprievod, t. j. ku každej súťažiacej/každému súťažiacemu jednu učiteľku/jedného učiteľa, ktorí pôsobia v prospech OLP na svojich školách a majú vážny záujem o zapojenie sa do všetkých častí celoštátneho kola.

(8) Predseda/predsedníčka CK OLP zapíše výsledky (body) do EduPage.

(9) Predseda/predsedníčka CK OLP podľa možností zostavuje kroniku príslušného ročníka OLP, ktorá je obsahlou správou celého ročníka. Obsahuje o. i. informácie o sprievodných odborných aktivitách, súťažné podklady krajských kôl, spätnú väzbu, víťazné písomné práce, reportáže a príspevky, fotodokumentáciu. Kronika sa pripravuje ako online dokument a v prípade získania finančných prostriedkov aj ako tlačový dokument.

Čl. 4

Riadenie súťaže

- (1) OLP riadia odborné komisie: celoštátna, krajské a školské (rs. vedením školy poverený subjekt). Štruktúru krajských komisií a celoštátnej komisie stanovuje predseda/predsedička komisie na základe potrieb, možností a podmienok práce komisie.
- (2) Celoštátna komisia OLP v spolupráci so spolugestormi (podľa čl. 1) garantuje odbornú úroveň súťaže, pripravuje koncepciu a realizáciu súťaže, zabezpečuje obsahovú náplň súťaže, vrátane metodických, študijných a súťažných materiálov, riadi a usmerňuje činnosť krajských komisií a vyhodnocuje priebeh a úroveň jednotlivých ročníkov OLP.
- (3) Predsedu/predsedičku celoštátnej komisie OLP vymenúva a odvoláva poverený útvar MŠVVaŠ SR na základe návrhu aspoň jedného z odborných spolugestorov súťaže uvedených v čl. 1 OP.
- (4) Členky a členov celoštátnej komisie OLP vymenúva a odvoláva poverený útvar MŠVVaŠ SR na základe návrhu predsedu/predsedičky celoštátnej komisie OLP. Členkami a členmi celoštátnej komisie OLP sú predsedníčky a predsedovia krajských komisií OLP a podľa možností aj zástupcovia a zástupkyne gestorov, partnerov, spoluorganizátorov, odborníci a odborníčky.
- (5) Krajská komisia OLP riadi po odbornej a obsahovej stránke priebeh krajského kola v súčinnosti s celoštátnou komisiou OLP. Predsedníčku/predsedu, členky a členov krajskej komisie OLP vymenúva RÚŠS v sídle kraja na základe návrhu predsedníčky/predsedu celoštátnej komisie OLP.
- (6) Školská komisia OLP alebo vedením školy poverený subjekt riadi po odbornej a obsahovej stránke školské kolo.
- (7) Členstvo v komisiách OLP je dobrovoľné a nezastupiteľné. Funkčné obdobie predsedníčky/predsedu, členiek a členov odborných komisií je spravidla päťročné.

Čl. 5

Organizačné zabezpečenie súťaže

- (1) Školské kolo OLP vyhlasuje, organizačne a finančne zabezpečuje riaditeľ/riaditeľka školy a poverený subjekt.
- (2) Krajské kolo OLP finančne zabezpečuje príslušný RÚŠS, organizačne zabezpečuje KK OLP.
- (3) Celoštátne kolo OLP finančne zabezpečujú partneri a NIVaM; organizačne zabezpečujú CK OLP, NIVaM a partneri. NIVaM zabezpečuje finančné krytie OLP z finančných prostriedkov poskytnutých MŠVVaŠ SR formou kontraktu.
- (4) Finančné prostriedky na zabezpečenie jednotlivých kôl OLP, sprievodných aktivít a s tým spojených činností môžu byť poskytnuté aj z iných rozpočtových kapitol alebo z mimorozpočtových zdrojov.

Čl. 6

Práva a povinnosti súťažiacich

Súťažiaci a súťažiaci OLP:

- (1) majú právo na včasné a dostatočné informácie o organizovaní súťaže a o podmienkach účasti v nej;
- (2) majú právo vopred poznať kritériá hodnotenia a po absolvovaní celoštátneho kola súťaže dostať diplom o účasti a umiestení v príslušnom kole OLP;
- (3) majú povinnosť riadiť sa organizačným poriadkom súťaže, propozíciami a ďalšími zverejnenými dokumentmi súťaže, dostaviť sa včas na súťaž a rešpektovať rozhodnutia jednotlivých komisií OLP;
- (4) majú právo podať námietky proti výsledkom a priebehu súťaže predsedníčke/predsedovi príslušnej komisie (školskej, krajskej, celoštátnej) podľa čl. 3.1 – 3.3 tohto OP OLP.

Čl. 7

Odborná príprava a medzinárodná úroveň súťaže

- (1) CK OLP s partnermi spravidla organizuje pred každým ročníkom súťaže vzdelávacie podujatia pre multiplikátorky a multiplikátorov ľudských práv a demokratického občianstva (z pedagogických aj žiackych radov) ako súčasť odbornej prípravy na všetky kolá súťaže. Počet a rozsah podujatí zásadne závisí od finančných možností organizátora a partnerov.
- (2) CK OLP dlhodobo usiluje o organizáciu medzinárodného kola súťaže.

Čl. 8

Bezpečnosť a ochrana zdravia súťažiacich

- (1) Pri organizovaní všetkých kôl OLP musí organizátor dôsledne dodržiavať platné legislatívne dokumenty pre oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia detí a mládeže.
- (2) Za bezpečnosť žiakov a žiakov počas školského kola zodpovedá riaditeľ/riaditeľka školy a príslušná školská predmetová komisia rs. vedením školy poverený subjekt. Za bezpečnosť žiakov a žiakov vo vyšších kolách súťaže zodpovedá organizátor.

Čl. 9

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa organizačný poriadok súťaže Olympiáda ľudských práv, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom: 2017/14229:1-10G0.

Čl. 9

Schválenie a účinnosť

Tento organizačný poriadok schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 07.11.2023 pod číslom 2023/16850:2-C2930 s účinnosťou od 15.11.2023.